

Waarom ANW moet blijven....

Een paar berichtjes in de krant van vandaag:

- *gelukkig wel geld voor Estec...*
- *Poldermans verzon gegevens, wetenschapsfraude blijft groeien....*
- *Forensisch instituut kan veel meer dan vijftien jaar geleden...*
- *Merelvirus mogelijk ook voor de mens schadelijk....*
- *Griepvaccinatie gaat wel door...*
- *Kloonrevolutie bekroond..*
- *Spermadonor vindt 100 kinderen niet te veel....*

We worden overspoeld door berichten, die het gevolg zijn van de invloed van de Natuurwetenschappen op de Samenleving. Hoe kan men de consequenties van deze ontwikkelingen inschatten als er geen aandacht voor is op de Middelbare school? Natuurlijk komt de inhoud van de vakken aan bod bij de monovakken: sk, na en bi, maar expliciet aandacht voor de invloed van de wetenschap op de maatschappij is daar niet. Evenmin is daar ruimte voor de vraag hoe de geschiedenis van de natuurwetenschappen is verlopen en op welke manier de wetenschap betrouwbaarheid probeert na te streven. Juist de bewustwording daarvan en de vorming van een eigen standpunt door de leerling is de kerntaak voor het vak ANW. Binnen een vak als Maatschappijleer is geen tijd en expertise aanwezig om deze aspecten te behandelen.

Er is, gezien de ontwikkeling van de Natuurwetenschappen en de gevolgen daarvan dus helemaal geen reden om dit vak af te schaffen. De gesignaleerde behoefte, bij de invoering van de tweede fase in 1998, geldt nog sterker dan toen. Hoe snel kan er, door de nieuwe media niet een paniekgolf ontstaan bij onwetendheid? Denk aan de bijna hysterische reactie op de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker: een groot deel van de meisjes kwam niet opdagen. Hadden ze maar ANW gehad.....

Het is van groot belang om dit vak voor zowel de Maatschappij- als de Natuurprofielen aan te bieden. Voor de M-leerlingen is het belangrijk iets te leren over de ontwikkeling van de Natuurwetenschappen en de gevolgen daarvan op de Samenleving, omdat zij als burger een onderbouwd standpunt moeten kunnen innemen en verantwoord moeten kunnen kiezen. De natuurwetenschappelijke kennis uit de basisvorming is daartoe niet toereikend.

Voor de N-leerling geldt bovendien nog de urgentie vanwege de mogelijk toekomstige rol als wetenschapper/ster of technicus/ca. Het vraagt voor de leerlingen van de N-stroom juist vaak méér tijd om de urgentie van deze maatschappelijke benadering aan te tonen. Daarbij worden geregeld lesvormen gebruikt die veel contacttijd vergen (debat, rechtszaak, conferentie, presentaties, interviews).

Als deze kerntaak voor de N-leerling bij de monovakken wordt geplaatst (zoals op de Havo), dan zal de aandacht daarvoor verdwijnen door het gebrek aan tijd in het curriculum (oefenen voor het CSE heeft de hoogste prioriteit) en door het gemis aan affiniteit van de docent om de maatschappelijke consequenties tot thema van de les te maken.

Uit het voorgaande blijkt dat ANW voor elke leerling van belang is. Daarom mag ANW ook niet een plaats krijgen in de "Vrije Ruimte", waarmee het tot hobbyïsme zal verworden. Evenmin kunnen we deze vorming toeschuiven naar het vervolgonderwijs omdat dit vervolg zich meestal in een andere richting begeeft.

Men zegt meer ruimte nodig te hebben voor het onderwijs in taal en rekenen omdat de Nederlandse kinderen lager hebben gescoord bij het Pisa onderzoek. Waarom moet dat ten koste gaan van ANW, terwijl juist in toenemende mate Science gerelateerde vragen gesteld zullen worden in het Pisa-onderzoek? Bovendien is taal en reken onderwijs goed te integreren in de bestaande vakken, mits daar de nodige aandacht aan wordt besteed.

Kortom: ANW moet deel blijven uitmaken van de driehoek: CKV-ANW-MAA(maatschappijleer): voor een ieder, in de bovenbouw van het VWO verplichte vakken, die tot doel hebben burgers te kweken met besef voor de politieke, culturele aspecten van- en de gevolgen van de natuurwetenschappen voor de samenleving.

Sybren Welbedacht, 12-10-12
Docent College Hageveld Heemstede
Bio, Anw,Verz.,NLT